

П. Г. Банщикова,

Навчально-тренінговий центр економіки
та управління підприємством
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана» (м. Київ)

БІЗНЕС-СИМУЛЯЦІЯ + 1С:8.2 = «ДОСВІД РОБОТИ» ВИПУСКНИКІВ БАКАЛАВРІВ З ЕКОНОМІКИ

Навчальним планом підготовки бакалаврів з економіки передбачена така позиція, як «Виробнича практика». Для її проведення відводиться 144 аудиторні години. Зрозуміло, що аудиторний варіант практики, як і «справжня» практика на підприємствах, мають забезпечити досягнення головної їхньої мети: отримання студентами реальних практичних навичок, а в ідеалі набуття досвіду роботи за спеціальністю. Це надскладне завдання для ВНЗ, яке на всі 100 % не може бути виконане. Відомо, що контекстні компетенції набуваються спеціалістами лише під час виконання своїх обов'язків у середовищі певного підприємства. Причому не останню роль тут відіграють специфіка міжособистісних стосунків та інші ексклюзивні аспекти роботи фахівців у даній організації. Залишимо ці контекстні компетенції без розгляду, оскільки вони знаходяться поза зоною нашого впливу.

Як можна організувати ефективне проходження практики, не покидаючи стін навчального закладу? В роботі економістів у різних компаніях з'являється останнім часом усе більше спільних рис. Це пов'язано, насамперед, із широким розповсюдженням різноманітних інформаційних систем для управління підприємствами. Не зважаючи на суттєву відмінність інтерфейсів і спеціальні налаштування під конкретну організацію, інформаційні системи певним чином уніфікували управління основними бізнес-процесами. Тобто ланцюжки управлінських дій у різних компаніях майже однакові! Це дає надію, що можна оволодіти практичними навичками під час аудиторних занять.

З іншого боку, серед управлінців з'явилися «улюблені» інформаційні системи, які де-факто стали стандартом для підприємств малого та середнього бізнесу. Мова йде про сімейство програм 1С. За бізнесом сліднують і навчальні заклади, які у своїй більшості в різних варіантах пропонують студентам дисципліни на основі 1С. Висновок майже очевидний. Для проведення аудиторної практики має використовуватися інформаційна система 1С. Концептуально все зрозуміло. Але під час практичної реалізації цієї ідеї виникають певні труднощі.

Питання полягає ось у чому: як забезпечити валідність всіх показників і параметрів для «кейсових» підприємств? З огляду на необхідність мати індивідуальні бази даних для кожного тренінгового підприємства (в ідеалі окремого для кожного студента) стає очевидною непідйомність трудомісткості розробки такої великої кількості інформаційних баз, а відтак і всієї організації практики у такий спосіб. Якщо відмовитися від єдиної, наскрізної інформаційної бази «кейсового» підприємства, а розглядати лише окремі приклади для різних тем, це буде не практика, а звичайні практичні заняття з відповідної дисципліни.

Врятувати ситуацію може лише автоматичний «генератор» взаємоузгоджених параметрів і показників необмеженої кількості тренінгових підприємств. Саме ці параметри, які є повністю валідними, мають переноситися до різних розділів програми ІС і слугувати у своїй сукупності віртуальним образом компанії.

Отримання програми ІС для навчальних закладів не є проблемою (велика вдячність фірмі ІС за лояльне ставлення до навчальних закладів). Проте питання «генератора» подій на тренінгових підприємствах для багатьох навчальних закладів залишається не вирішеним. Вважається, що лише бізнес-симуляції дозволяють подолати означену проблему. Сьогодні існують із різним рівнем доступності бізнес-симуляції та бізнес-ігри, які забезпечують взаємоузгодженість показників і параметрів підприємств, діяльність яких моделюється. Найвідоміші такі: GLOBAL MANAGEMENT GAME, MARKSTRAT®, FAST (Financial Analysis and Security Trading), Виртономика, Стратегическая деловая игра «Никсдорф Дельта», «ViAl+» [1]. «Битва Титанів» та ін.

Вибір конкретної бізнес-симуляції обумовлений різними факторами, серед яких не останню роль відіграє «ціна питання», тобто витрати на придбання (розробку) та володіння відповідним «генератором» подій.

При виборі конкретної бізнес-симуляції можуть застосовуватися такі критерії (окрім ціни придбання):

- відповідність галузевим «уподобанням» навчального закладу (виробниче підприємство, торгівельна компанія, туристична фірма тощо);
- можливість вільного доступу до симуляції у будь-який час і місці;
- рівень складності у підготовці управлінських рішень;
- повнота та якість вихідної інформації, яка потім буде використовуватися в системі ІС;
- забезпеченість методичною літературою.

Для кафедри стратегії підприємств ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана» більшості означених критеріїв відповідає бізнес-симуляція «Sigam-Market» [2]. Саме ця програма дозволяє вирішити одночасно два важливих завдання. По-перше, вона дає можливість сформувати цілісне, комплексне уявлення про управління всіма основними бізнес-процесами. По-друге, всі вихідні дані коректно імплементуються в інформаційну систему ІС [3]. Покрокове індивідуальне виконання тренінгових завдань дозволить не тільки ознайомитися з характером робіт у різних підрозділах віртуального підприємства, але й отримати навички їхнього виконання в майже у такому ж самому середовищі, як би це відбувалося на реальному підприємстві. Таким чином, студент набуває «досвід роботи» ще до виходу на роботу.

Література

1. Опис тренінгу ViAL+ [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://kint.com.ua/ua/vial/description>
2. *Банщикова П. Г.* Управління бізнес-процесами підприємства. Комплексний тренінг / П.Г. Банщикова, В.М. Гордієнко, О.О. Кизенко, Г.С. Скитьова. — К.: КНЕУ, 2010. — 283 с.
3. Оперативное управление в малом бизнесе с использованием программы «ІС: Управление небольшой фирмой 8». — М.: Фирма ІС, 2011. — 193 с.

О. В. Грищенко,

Науково-дослідний центр індустріальних проблем розвитку
Національної академії наук України (м. Харків)

В. Я. Паздрій,

ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана» (м. Київ)

БІЗНЕС-СИМУЛЯЦІЯ ViAL+ — ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СИМУЛЯТОР ВІРТУАЛЬНОГО ЕКОНОМІЧНОГО БІЗНЕС-ПРОСТОРУ

В сучасних умовах постіндустріальної, інформаційної економіки все актуальнішим стає вирішення проблем практичної підготовки спеціалістів у розрізі не тільки як базової освіти, а й поглиблення їх кваліфікації або зміни сфери їх діяльності.